

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168.

Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Amacije za list so poštine proste.

I. KAISER:

Smer in cilj strokovnega gibanja.

Strokovno gibanje v Jugoslaviji je kakor novorojeno dete. Nima nikake prave orientacije, nikake fiksno začrtane smeri in nikakega cilja. Vse gibanje se vrti le okoli meznega vprašanja, katerega pa nikakor ne moremo smatrati za glavni cilj strokovnega gibanja.

Zdi se mi, kakor da bi tipali in poskušali, kje in kako naj pričnemo, da bomo strokovno gibanje usmerili. Današnje delovanje strokovnih organizacij je nekaka zmes najrazličnejših sistemov, nazirani itd.

Oglejmo si nekoliko to mešanico! Jugoslov. strok. zveza stoji na verski podlagi in po njej deluje. Narodno-socialna zveza rešuje proletarijat potom narodnosti, organizacije, včlanjene v Strokovni komisiji, pa imajo najrazličnejše sisteme pa tudi zelo različna naziranja.

Najvažnejše za nas so organizacije, ki so včlanjene v Strokovni komisiji. Ker predstavlja v Sloveniji te organizacije strokovno gibanje, je važno, da vendarle enkrat začnemo razpravljati o tem, ali so te organizacije zmožne voditi za proletarijat uspešno strokovno gibanje: ali imajo za to zdravo podlago ter kakšna naj bi bila oblika in cilj strokovnega gibanja.

I.

Strokovne organizacije, ki so včlanjene v Strokovni komisiji, so bile pred preobratom podružnice posameznih strokovnih organizacij, ki so imele svoj sedež na Dunaju. Te centrale pa so bile zodež na Dunaju. Te centrale pa so bile zodež na Dunaju. Te centrale pa so bile zodež na Dunaju. Te centrale pa so bile zodež na Dunaju.

kovna komisija na posamezne centrale, te pa na svoje podružnice. S tem je bila zajamčena za celo državo enotnost strokovnega gibanja. Oblika tega gibanja je bila torej strogo centralistična.

Po preobratu so se podružnice na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, v kolikor so pripadle pod območje Jugoslavije, odcepile od dunajskih central. Vsaka stroka si je ustanovila popolnoma samostojno organizacijo. Po dunajskem vzorcu so se te organizacije združile in si postavile svoj vrhovni forum — Strokovno komisijo. Obdržale pa so pri tem popolno upravno in finančno avtonomijo. V vsem stoje te organizacije na najširši demokratiški podlagi.

Strokovna komisija naj bi dajala organizacijam iniciativo, določevala naj bi taktiko gibanja ter pazila, da ostane v organizacijah enotnost. Kmalu pa se je pokazalo, da smo v strokovnem gibanju šele učenci, da nimamo še dovolj izkušenj. Strokovna komisija ni mogla dajati zadostne iniciative, še manj je mogla določevati taktiko, ki bi bila za vse organizacije obvezna. Manjkalo je moči, ki bi dajale nasvete za socialno zakonodajo, za tarifno politiko itd. Da je iz strokovnega gibanja izginila enotnost, pa je glavni vzrok preširoka avtonomija. Avtonomija je pač za ljudi, ki poznajo red in disciplino in ki prav pojmujejo, kaj je demokratizem in kaj avtonomija. Če kakšne organizacije oziroma kakemu funkcionarju ni všeč kak sklen Strokovne komisije, ga pač ne izvrši, če mu ni všeč, da je ta ali

oni v Strokovni komisiji, bojkotira Strokovno komisijo, torej popolnoma iz osebnega nasprotstva. Če Strokovna komisija zahteva podatke za vodenje statistike, se podatki da jo na razpolago ali pa ne, kakršne volje je pač dotični funkcionar. Povsem razumljivo je torej, da nastane pri takih sestavi anarhija, ki pokretu škoduje bolj kot vse nasprotne organizacije.

Morda se bodo nekateri zopet prijemali za glavo, češ, kako razdirajo organizacije s tem, da pišejo javno o nedisciplini, ki vlada v organizacijah.

Ne sodrugi to ni razdiranje! Predolgo že trpi naš pokret na bolezni, ki jo je povzročila nezrelost in iz nje izvira joča nedisciplina in samovolja posameznih funkcionarjev.

Naše organizacije potrebujejo neobhodno reorganiziranja. Popolnoma izključeno je, da bi bil sestav današnjih organizacij uspešen. Že zgoraj smo to dokazali, najboljši dokaz pa naj bo tudi to, da se je strokovni kongres 25. in 26. marca t. l. odločno izrekel za Amsterdam, nekateri organizacije pa se zedinjujejo z organizacijami III. internacionale, ali pa z organizacijami, ki ne pripadajo nobeni internacionali. Tem nezdravim razmeram je zelo mnogo kriva preširoka avtonomija. Zato pa je potrebno, da Strokovna komisija izvede centralizacijo central.

Ta centralizacija naj bi obstojala v tem, da se popolnoma preuredi administracija, na katero polagajo naše organizacije sploh premalo važnosti.

Vsaka organizacija ima svoj upravni sistem, nekatere popolnejši, druge zopet jako pomanjkljiv. Uvedel naj bi se torej najpraktičnejši sistem. Strokovna

Kapitalistični trik.

Oglejmo si Forda skozi delavska očala, tako piše ameriška »Prosveta« in nadaljuje: Ford je dobrotnik človeštva, Ford je dobrotnik delavstva. Iz same ljubezni do delavcev je Ford zaprl svoje tovarne, da se potegne za svoje delavce, da ne bodo plačevali premoga po oderuških cenah. Tako blebetojo oni, ki niso še nikdar pokazali, da mislijo s svojimi možgani, ampak na njih je bilo opaziti, da trobijo to, kar drugi govore.

Ford je zaprl svoje tovarne. Sto tisoč delavcev je brez dela in okoli tri sto tisoč delavcev je prizadetih zaradi Fordove poteze.

Stopimo k delavcu, ki ga je Ford postavil na cesto, da ga ubrani pred grabežljivimi profiterji, ki tržijo s premogom. Vprašajmo ga, ako bi rajše delal v Fordovi tovarni in plačal deset dolarjev več za premog ali rajše postopa doma. Delavec nas bo najbrž pogledal debelo kajti dvomil bo, ako nismo zreli za blaznico, ako prihajamo k njemu s takim

vprašanjem, ko leži odgovor vendar na dlani.

Ako delavec ne dela, ne more kupiti premoga, četudi profiterji znižajo ceno za polovico. Če pa delavec dela, tedaj kupi premog in pretrpi tudi tistih deset dolarjev, čeprav jih zelo težko pogreša.

Zakaj je potem Ford zaprl svoje tovarne? Ali jih je mar zaradi tega, da brani svoje delavce pred oderuhi?

Stvar je tale:

Kompanija izjavlja, da je zahteva po avtomobilih tako velika, da ne morejo izvršiti vseh naročil.

Vsak dan izdelamo 5100 avtomobilov, naročenih pa je 5200 avtomobilov, pravi neki višji Fordov uradnik.

Neki drug uradnik pa dostavlja: »Imamo toliko naročil, da krijejo ves september in še neka dni v oktobru.

V teh izjavah je ključ za razvozlanje, zakaj se je Ford tako zavzel za svoje delavce, da je tovarno zaprl, da jih tako varuje pred grabežljivimi rokami profiterjev, ki jim prodajajo premog.

Vzemimo, da so izjave resnične, ki so jih podali Fordova kompanija in neka-

teri njeni uradniki. Ali vprašajmo se tudi, ali ta naročila zadostujejo tudi za vso jesen in zimo? Ali pozimi in v jeseni ne naroče manj avtomobilov in poljskih traktorjev? Ali petinsedemdeset tisoč izdelanih avtomobilov na mesec ne zadostuje, da krijejo naročila, ki jih prejema Ford?

Farmarji ne orjejo pozimi zaradi tega tudi ne naročajo traktorjev pred zimo. Ljudje ne delajo izletov, kadar brije mrzla burja čez plan in nosi snežinke, da plešejo v divjem plesu. In če ne delajo izletov, ne naročajo avtomobilov, kajti nihče ne naroči avtomobila za to, da ga postavi v garažo in pusti stati v nji.

Ali so Fordova naročila v jeseni in pozimi res tako velika, da bo lahko delalo v tovarni v Highland Parku 48.000 delavcev, v tovarni v River Rouge pa 28.000 delavcev?

Človeku ni treba, da je pohajal na univerzo študirati ekonomijo, pa bo vseno pravilno odgovoril na ta vprašanja.

Ford ni bedak in kdor misli, da je Ford neumen, se moti. Ford je navihani kapitalist.

komisija naj bi prevzela vodstvo celega upravnega aparata. Vodil naj bi se enotni vložni zapisnik, enotna naj bi bila ekspedicijska, arhiv itd.

Upravni aparati posameznih organizacij so danes silno dragi, tako, da se morajo boriti organizacije mnogokrat z finančnimi težkočami. Enotni aparat bi bil tudi z ozirom na finance mnogo boljši kot dosedanji.

Predvsem pa je potrebna centralizacija radi izvrševanja sklepov in enotnega nastopa. V strokovni komisiji so zastopane vse stroke in tam naj se določa taktika gibanja, ne pa kakor dosedaj, da v splošno važnih zadevah odloča vsaka centrala zase. S centralizacijo se odpravi samovolja funkcionarjev, ker je izvrševanje sklepov in taktika sploh pod strogo kontrolo enotnega aparata.

Delo naših organizacij je danes zelo različno. Nekatere so prebolele porodne bolečine in se hočejo dvigniti, medtem ko druge delajo sploh brez vsakega cilja. Vse njih delo je mezdnó gibanje. Take organizacije so v vsakem oziru najslabše.

Predvsem je treba postaviti **enoten cilj**. Po tem fiksno načrtanem cilju določa Strokovna komisija svojo taktiko, po kateri morajo delati vse organizacije.

Pri današnji sestavi je to povsem nemogoče, ker Strokovna komisija nad delom organizacij nima nobene kontrole. — Brez vsakega cilja delajo le otroci in pa slaboumni. Ker pa je izvajanje enotnega cilja pri današnji sestavi nemogoče, je potrebna centralizacija, ki bo zopet odpravila koruptnost nekaterih funkcionarjev, ki mislijo, da delajo tudi lahko preko sklepov, če jim ti niso po volji.

Kako se posamezni funkcionarji zanimajo za delo v organizacijah, kaže dejstvo, da se še do danes ni sešel odsek za socialno zakonodajo, za tarifno politiko, za agitacijo in organizacijo itd. Po večini se naši funkcionarji popolnoma nič ne bavijo z socialno zakonodajo, enotne tarifne politike, odkrito rečeno, je ne poznajo, za splošno gibanje pa se ne brigajo, ker vidi vsak le svojo lastno organizacijo.

II.

S centralizacijo bo mogoče postaviti šele smer in cilj našega gibanja. Ali zasledujejo naše organizacije danes sploh kakšen cilj? Jaz trdim, da ne.

Ako bi Ford ne zaprl svoje tovarne, bi moral pozimi začasno odsloviti kakšnih dvajset tisoč delavcev. To pa ne gre za Forda, ki želi veljati kot dobrotnik delavstva. Nekateri celo šepetajo, da poizkusi svojo srečo kot predsedniški kandidat pri prihodnjih predsedniških volitvah. In če se človek takole postavi pred ljudsko maso, kot bojevnik za interese ubogih in zatiranih, ki se bojujejo proti grdim profiterjem, tedaj so izgledi tukaj, da ga ljudstvo izvoli.

Ford je s svojo potezo odložil krivdo, da je zaprl svoje tovarne, na profitarje s premogom, mesto da bi na glas povedal, da je tega kriv kapitalistični produkcijski sistem. Tako je storil dve uslugi. Eno je storil sebi, ker se je pokazal v javnosti kot bojevnik proti profitarstvu, drugo pa kapitalizmu in vsem svojim razrednim tovarišem, ker odvraca krivdo od sedanjega kapitalističnega produkcijskega sistema na profitarstvo, ki je le izrodek kapitalizma.

Kapitalisti so lahko zadovoljni s Fordom, delavci, ki so zdaj začasno odslovljeni, pa ne morejo biti.

Cilj strokovnega gibanja je dvigniti proletarijat v gmotnem in socialnem oziru. Gmotno vprašanje pa je v strokovnem gibanju podrejeno borbi za socialno izboljšanje, ker edinole ugodne socialne razmere vplivajo tudi na ugodnejše gmotno stanje proletariata.

Naše organizacije se bavijo torej le s podrejenim delom strokovnega gibanja, to je z dviganjem mezd v sorazmerju z draginjo.

Pa tudi tu opažamo neenotnost, tako, da o pravi tarifni politiki ne more biti govora.

Z glavnim ciljem strokovnega gibanja pa se naše organizacije do danes niso bavile, kar je pri sedanjí sestavi samo ob sebi razumljivo. Vse socialne zakone, ki jih je vlada izdala, so naše organizacije takorekoč prespale. Tudi temu se ne moremo čuditi.

Vsemu temu so krivi, kakor že omenjeno, brezbržnost, premajhna teoretična izobrazba o strokovnem gibanju ter osebna nasprotstva.

Kapitalistična vlada nam kroji socialne zakone in naloga strokovnih organizacij je, da dobijo vpliv na socialno zakonodajo. Na to naše organizacije niso mislile, temveč propagirajo nekatere celo naistrajšo nevtiralnost — to je proč od politike! Kako si taki agitatorji predstavljajo potem vpliv na socialno zakonodajo, ki je popolnoma politična stvar, nam bodo morda sami povedali.

Naše organizacije so včlanjene v socialistični strokovni internacionali v Amsterdamu, torej je cilj naših organizacij isti kot ga zasleduje amsterdamska internacionala.

Za naše organizacije ne obstoja več vprašanje politične opredelitve. Nekdaj so stale na strogo socialistični podlagi in stati morajo tudi danes. Ta opredelitev bi pa bila morala biti tako izrazita, da bi dobile naše organizacije, ki so po številu najmočnejše, vpliv na socialno zakonodajo.

To-le ne spada toliko v politični list, temveč v strokovno glasilo »Delavec«. Ker pa so nekateri preveč rahločutni in ker se bojim, da ne bi postal član »razdiralcev« strokovnih organizacij, je boljše, da prinese to politični list. Kdor se s tem ne strinja, bo pa gotovo dobil prostora tudi v »Delavcu«.

Po petih dnevih je Ford izigral svojo drugo potezo. Naznanil je, da je tovarno zopet odprl, ker je dobil premog po prilični ceni. Produkcija se je znižala za več kot petindvajset tisoč avtomobilov, kar govori, da bo ta znižana produkcija lahko za nekaj časa mašila luknje, ko prično pohajati naročila. Delavci seveda niso delali pet dni in tudi ničesar zaslužili. Ako se je Fordu posrečilo »pritisniti« tako na premogovniške podjetnike, da so mu po znižani ceni ponudili premog na prodaj, še ni rečeno, da se zniža tudi cena premogu ki ga kupijo delavci. Koristi od tega bo imel le Ford.

Delavci bodo morali plačati premog po ceni, ki jo diktirajo njim profiterji. Poleg se je pa znižal še njih zaslužek, ker niso ničesar zaslužili v petih dnevih. Delavci so torej udarjeni dvakrat. Premog bodo plačali kot ukažejo dobičkarji, njih zaslužek se je pa znižal, tako da je njih butara postala še težja.

Tako izgledajo Fordove dobre, ki jih prejema od nje delavstvo, ki gara zanj in mu množi njegovo premoženje.

Nasprotniki centralizacije in politike v strokovnih organizacijah oglasite se s stvarnimi argumenti!

Politične vesti.

+ **Nasprotstva med fašisti na Reki**, pa med Jugoslovani (jugofašisti namreč) so se poostрила do skrajnosti, tako pišejo vladni časopisi, pa objavljajo razgovor notranjega ministra z zastopniki jugofašistov, katerim je gospod minister zagrozil, da jih bo prijel za ušesa, če bodo izvedli mobilizacijo svojih pristašev. Toda gospod minister jih še do danes ni prijel za ušesa, čeprav so jugofašisti že mobilizirali ter odposlali svoje čete v neznanó smer, kakor javljajo z neprikritim veseljem vladni časopisi.

+ **Ljubljanski jugofašisti** so imeli sestanek v gostilni pri Mraku, kjer so sklenili mobilizacijo slovenskih jugofašistov. »Jugoslavija«, glasilo narodno-socialistične stranke prinaša njihov poziv mobilizacije na prvi strani svojega lista, in sicer na drugem mestu! Jugofašisti zahtevajo od svojih okrajnih odborov, da morajo javiti tekom 48 ur s koliko ljudmi lahko razpolagajo. Njihova pisarna pošlje na Rimski cesti št. 9. Dobro bi bilo, če bi se za te fantke pozanimala kr. policija, saj je menda še v veljavi »zakon o zaščiti države«? Merodajne faktorje opozarjamo na odgovornost, ki nastaja vsled omenjene mobilizacije, ki diši prav močno po korupciji laškega izvora.

+ **Kralj Aleksander** je daroval Uduženju invalidov dva avtomobila, ki bosta prevažala obolele invalide. Za ta veliki dar kraljevski dar se bodo invalidi zahvalili najbrž na posebni skupščini, odkoder mu bodo poslali brzojavno zahvalo in mu izrekli svojo udanost. Kakor je znano, je naša kraljevska rodbina zelo radodarna. Tako je n. pr. daroval kraljevič Jurij, o katerem pišejo zadnje čase toliko vladni časopisi, Uduženju invalidov 1.000.000 dinarjev iz zapuščine po svojem očetu Petru.

+ **Belgrajska vlada** je ponudila kraljeviču Juriju okoli 100.000 dinarjev na mesec, pa jih je odklonil v izjavo, da ne more izhajati s to plačo. Vlada je sedaj v veliki zadregi, ker ne ve, kaj bi naredila. Bajne ne odstopi samo zaradi kraljeviča Jurija, katerega zadevo hoče rešiti še pred svojim odstopom. Kraljevič Jurij se tudi sklicuje na več stotilijonsko apanažo svojega brata Aleksandra.

+ **V Perziji** so priredili nacionalistične demonstracije proti angleškemu imperikalizmu.

+ **Ameriške čete** se bodo umaknile iz Porenja še pred Božičem, enako pa tudi angleške čete, ker je angleška vlada sklenila glede Porenja dogovor s francosko vlado, kateri je prepustila nemško ozemlje pod pogojem, da jo bo Francija podpirala v orientnem vprašanju.

Dnevne vesti.

Pojasnilo delavcem glede litijske topilnice od strani čebelarjev. Od podružnice slov. Čebelarskega društva za Litijsko in okolico smo prejeli sledeči dopis, ki jo objavljamo, ker nočemo biti pristranski. Vprašanje čebel in litijske topilnice ima že svojo zgodovino. To načenjati bi bi bilo preobširno, ker sega stvar nazaj do l. 1910 in še dalje. — Res je, da je po mo žganje gotove rude, o kateri se je po kemičnem poskuševališču v Ljubljani dokazalo, da vsebuje od 31%—36% in ne nekaj %, škodovalo čebelarjem. Žganje to

rude za dalje časa bi škodovalo tudi delavcem in vsemu prebivalstvu, o čemur so vedeli tudi vaši tovariši povedati dokaj v pravdi, kar ni ravno bilo ugodno zdravju onih, ki so opravljali posle pri pečeh. — Tako rudo je žgala tovarna kljub temu, da je bilo vodstvo na to nevarnost opozorjeno tudi v l. 1920 in samo ob tej priliki, kakor v sličnih v preteklosti je žveplena dvokislina uničila v okolici Litije čebele ter napravila v letu 1922 za 250.000 K škode čebelarjem. Ta številka je mal dokaz, v koliko je sposoben litiljski okraj za čebelorejo. V tem pogledu se opaža, da si bosta dva čebelarja strokovnjaka iz Ljubljane postavila mogoče 5 km od topilnice oddaljen čebelnjak za 100 panjev. — Glede topilnice opozarjamo delavce na okolnost, da je isto v pravdi priznalo, da ni od prevrata sem kljub predpisom analizovalo rude glede vsebine žvepla. — Letos, ko je žgala topilnica rudo, ki odgovarja glede vsebine žvepla tudi pripravam za razpršenje žveplenih plinov, niso čebele prav nič trpele. Za primer naj bo navedeno, da smo 4 čebelarji ki smo komaj po katastrofi 1920 pričeli ali obnovili uničeno čebelarstvo, pridelali letos 1000 kg medu, kar predstavlja vrednost 100.000 K. S tem naj bo samo opozorjeno, da ni pravilno, ako kdo po inspiraciji lastnikov tovarne nekako podžiga delavce zoper čebelarje in to še z navajanjem neresnice. Delavci bodo umeli, da si hoče vsakdo in tudi čebelarji služiti s trudom in delom svoj kruh. Pri tem je pa še najvažnejše vprašanje, ki se delavcev ne tiče, zakaj ne preustroje podjetniki, ki so med vojno napravili težke denarje, tovarno glede oddajanja plinov tako, da ne bodo isti nikomur škodovali. — Kar pri tem podjetje prihrani, gotovo ne daruje delavcem. Konečno pa je vprašanje, ali hoče res podjetje razširiti obrat tako, da bi zaposlilo 500 delavcev, in ali je res, da tega ne stori radi pravde, ki bo stala s stroški in kapitalom vred mogoče kakih 350.000 do 400.000 K. — Zdi se, da se vodstvo dela norce z delavci in napravlja krivdo vstavitve podjetja na uboge čebelice. S tem naj bode povedano v stvari na kratko resnica v obrambo čebel, ki niso napravile prav gotovo delavcem do sedaj nobene krivice. (Gotovo je, da bo vzbudil ta dopis v naših delavskih vrstah veliko pozornosti. Besedo ima sedaj naš dopisnik. Opomba uredn.).

da je podpisani slišal že poleti, predno je izšla razsodba v II. stopnji, da bode topilnica na jesen (ko bi lahko s polno parocelo ono rudo žgala, ki vsebuje usodepolno množino žvepla) prenehala z obratom, ker se isti ne spleča radi dovoza rude in premoža iz inozemstva. — Oprostite tej obširnosti in bodite uverjeni, da bi se ne obrnil s to prošnjo na velecezeno uredništvo, ako bi me v to ne prisililo dejstvo, da se vodstvo topilnice norčuje iz delavcev z navajanjem neresnice, ki naj pri nese koristi samo podjetnikom in ne delavcem. — Z odličnim spoštovanjem Alojzij Žigon, okrajni sodnik in sodni predstojnik.

»Esperantisti«-»Svobodaši«! V soboto ob pol 8. nadaljevanje tečaja. Pridite točno in vsi! Oni, ki so se nanovo oglasili in tisti, ki žele tečaju pristopiti, naj pridejo isti dan, eno uro preje (torej ob pol 7. zvečer) v »Ljudski dom« s pisalnimi potrebščinami.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 62.50 Din. 1 lira 2.50 Din. 1 francoski frank 4.42 Din. 1 češka krona 1.98 Din. 100 avstrijskih kron 8 par. 100 nemških mark 2.30 Din. V Curihu velja 100 naših kron 2.60 švicarskih frankov.

= Živalski trg. Promet majhen. Težkih prašičev niso izvažali radi visoke carine. Debele svinje so se tržile v Vojvodini po 16—17 Din, v Zagrebu pa po 21—22 Din za kg žive teže.

Razvitje rdečega prapora. Dne 15. t. m. popoldne je razvilo pivovarniško delavstvo v Ljubljani svojo podružnično zastavo. Slavnostnega razvitja zastave se je udeležilo izredno veliko število delavstva. Videti je bilo: kovinarje, pivovarnarje, lesne delavce, brivce, čevljarje, usnarje in druge svoje stroke zastopajoče sodruge. Dvorana je bila nabito polna in vsakdo je komaj pričakoval momenta, da bo svobodno vihral rdeči prapor — voditelj delovnega razreda Točno ob 5. in 15. min. pozdravi sodr. Klobčič Mihael, predsednik podružnice, navzoče goste, sodr. in sodružice, ter v kratkih besedah naznanil razvitje zastave. Sodr. Klobčič je s pomočjo zastavonoše sodr. Veharja razkril zastavo, jo nagnil v znak pozdrava, nakar je botrica zastave. (delavka iz pivovarne »Union«) v prav lepih besedah spregovorila k razvitju našega prapora, želeč, da njegovo razvitje v nazadnjaški Ljubljani rodi sad ljubezni. Po končanem govoru je botrica našega prapora sodružica Melnik Leopolda pritrdila na prapor dva lepo vezana traka z napisi »delavstvo pivovarne »Union« in »proletariat vseh dežel, združi se«). Zraven trakov je pritrdila krasen šopek rdečih cvetlic, nakar je boter sodr. Pogačnik oddal zastavo v roke zastavonoše s prošnjo, da ščiti prapor in njegove interese. Delavska godba šišenske »Svobode« je v istem času igrala delavsko himno. Vsi so razkriti in stojeli poslušali delavsko himno. Po končani himni je v znak solidarnosti zaoril po celi dvorani veseli krik: »Živel naš prapor, živel delavska solidarnost!« Sodr. Klobčič je podal nato besedo sodr. Meznariču, tajniku osrednj. društva življskih delavcev, ki je takoj, ko je stopil na govorniško tribuno bil sprejet z splošnim ploskom. Sodr. Meznarič je v kratkih besedah, meneč, da govori ne samo v imenu centrale, marveč v imenu celokupnega, na žalost danes še razkosanega proletariata, bodril navzoče k resnemu delu, katero vodi ravnokar razviti rdeči prapor. Dotaknil se je zgodovine pivovarniških delavcev in organizacije, zlasti iz let 1906, 1912, 1918 do danes. H koncu je omenil, da je ta prapor nas vseh, vsi smo dolžni pod njim korakati in pod njim, če bo treba, v borbi tudi umreti. Mednarodni delavski prapor je mednarodna delavska ljubezen in solidarnost. Pod rdečim praporom kličem: »Živela delavska zavest, živel mednarodni trpin delavec in delavska solidarnost!« Po celi dvorani je zaorilo vnovič iz sto in stogrl: »Živela — živela — živela!« Po končanem govoru se je razvila neprisiljena zabava. Ves čas zabave je bilo opaziti splošno zadovoljstvo in solidarnost. V skladu z razvitjem prapora je čutil vsak potrebo, dejansko dokazati zrelost na poti k bratstvu in svobodi, da vidi svet, da se približuje čas, ko bodo delavski žulji krojili ljudstvu pravdo. Ob 11. zvečer se je delavstvo mirno in tiho povrnilo v svoje domove. Čestitamo!

Internacionala poštних, telefonskih in brzojavnih nameščencev.

V drugem mednarodnem kongresu internacionala poštних, brzojavnih in telefonskih nameščencev (PTT) v dneh od 18.—21. avg. t. l. v Berlinu poročajo še nekaj podrobnosti:

Zastopanih je bilo 22 organizacij iz 11 dežel po 35 delegatih z glasovalno pravico.

Ker je francoska vlada onemogočila francoskemu delegatu Caillonu udeležbo na kongresu, je kongres proti temu protestiral.

Vrusko zvezo poštних, brzojavnih in telefonskih nameščencev sta zastopala Eliretov in Modenov.

Angleški delegat Bowen je predlagal v imenu izvrševalnega odbora, naj kongres glede priključitve ruske organizacije v internacionalo PTT še ne sklepa, ker vprašanje v vstopu Rusov še ni dovolj preštudirano. Izvrševalni odbor naj to vprašanje še temeljiteje preštudira.

Ruski delegati so se branili, pristati na ta predlog in so zahtevali takojšno glasovanje glede vstopa. Prošnja Rusov za priključitev je bila s 305.600 proti 223.800 glasovom odklonjena.

Rusi so stavili nadaljne predloge, ki so bili za popolno spremembo ustave in za diktaturo proletariata. Odbor je sklenil, da se na te predloge iz dveh razlogov ne more ozirati:

1. ne gre, premišljevali o predlogih glede spremembe pravil, ki jih stavijo organizacije, ki še niso prključene;

2. ker priključene organizacije ne bi imele prilike, teh predlogov preštudirati.

Načelstvo internacionala je bilo pomnoženo na 7 članov (1 ženski član).

Kongres je ugotovil, da velja kot deželna strokovna centrala samo ona, ki je internacionalni strokovni zvezi priključena: vse priključene organizacije naj imajo enake pravice.

— Splošna stavka na Portugalskem. Strokovne organizacije na Portugalskem so proglasile splošno stavko dne 7. avgusta. Brzojavke so poročale v svet, da je splošna stavka monarhistična zarota. V resnici je bilo še le zdaj mogoče izvedeti, kakšni vzroki so povzročili splošno stavko. — Špekulantje in profiterji so tako podražili moko, da je moral delavec delati skoro eno četrtino dneva, da je zaslužil za en kilogram kruha. Povprečna mezda v industriji je bila štiri eskude in pol na dan. En eskudo je toliko vreden kot en frank. Delavec, ki je imel dva ali

V vprašanju uradnic je bila sklenjena sledeča resolucija:

1. enakost uradnic z uradnikom v plači in povišanju na temelju enake predin strokovne izobrazbe, delovnih pogojev in uspehov;

2. organizacije onih dežel, kjer je uradnicam prepovedana moštitev, so pozvane, da vprašanje o ukinitvi te prepovedi znova pojasnijo;

3. dovolitev primerne odpravnine pri prostovoljnemu izstopu uradnic iz službe. Denar naj velja za nadomestilo izgube na pokojnini.

Ostala vprašanja o nočni službi, ženitvi, nezakonskem materinstvu itd. so bila izročena izvrševalnemu odseku znova v pretres. Prihodnjemu kongresu bo predloženo novo poročilo.

Sprejeti so bili sklepi: o strokovni svobodi, razdržavljenju obratov, študijskih potovanjih, prizadevanjih PTT za gladijočo Rusijo in zastopstvu na kongresih strokovnega poštnege društva.

Sklep glede razdržavljenja obratov se glasi:

»Obrati PTT ostanejo občna last. Financionalno naj bodo avtonomni. V novi obliki obrata naj dobi osobje široko pravico soodločevanja tako glede delovnih pogojev kakor glede vodstva in uprave.«

O mirovni propagandi je kongres sklenil:

»Kongres izjavlja, da naj začnejo vse organizacije, ki hočejo namesto šovinizma načela miru, enakosti in pravice, skupno delovati za preprečenje vojne in za izvedbo razorožitve.

Da prepreči nove vojne, izjavlja PTT kot zastopnica internacionalnega poštnege gibanja, da je proti vojni in zahteva od vseh svojih organizacij enako izjavo v njih deželah, in da bo podpirala vsako nacionalno gibanje za dosego svetovnega miru.

več otrok, ni več toliko zaslužil, da bi se njegova družina najedla kruha. To je bil povod stavki. Nekaj dni prej je vlada odpravila z dekretom 8-urni delavnik, pa tudi ponekod so bile znižane delavske mezde. Vse to je pripomoglo, da je splošna stavka izbruhnila nepričakovano. — Stavka je trajala blizu štirinajst dni in je končala s porazom delavskih strokovnih organizacij. Takoj po proglasitvi stavke so nastala izredna preganjanja, na stotine in stotine delavcev je bilo vrženih v ječo. Dne 15. avgusta je glavni strokovni odbor v Lizboni preklical stavko

in obenem je proglasil razpust stavkovnega odbora. — Na stotine delavcev je bilo v ječi, unijske dvorane in uradi so bili zaprti na ukaz vlade. Žrtve so bile velike. — Dne 21. avgusta je vlada proglasila, da je vojno stanje končano, toda uradi strokovnih organizacij so ostali še nadalje zaprti. Splošna stavka je bila odrejena v Lizboni in od tukaj se je hitro razširila v Oporto, Cambro, Castelo, Branco, Evoro, Bejo, Setubal, Barriero, Almado, Caiscaicas in še v druga mesta. — Policija je brutalno ravnala s stavkarji in nekatere je celo ubila v ječah. Stavkali so stavbinski delavci, morski delavci, tekstilni delavci, tiskarski delavci, kovinski delavci, mizarji in drugi delavci. Zahtevali so, da se zniža cena kruha in določi cena moki. — Ako se vpoštevajo žrtve, ki jih je zahtevala stavka, in pomisli, da je splošna stavka končala z neuspehom, se lahko reče, da je bila tudi ta splošna stavka velika zmota in da ni bila na mestu, ker bi bili delavci z drugimi sredstvi marsikaj lahko dosegli, ne da bi imeli tako velikih žrtv. — Vsa opravičevanja voditeljev stavke, da je vlada s silo zatrla stavko, ne izbrišejo dejstva, da je bila stavka velika zmota. Voditelji delavstva so vedeli naprej, da bo vlada nastopila s terorjem. Na to so morali biti pripravljeni in zategadelj jim je bilo znano že naprej, da splošna stavka ne more končati drugače za delavce kot s porazom. Ako bi portugalski delavci malo več važnosti posvetili volilnemu listku, kakor pa poslušali sindikalne agitatorje, bi dosegli uspehe proti podražanju kruha brez tistih številnih žrtv, ki so jih doprinesli v splošni stavki, in njih strokovne organizacije bi ostale ohranjene, njih vrste pa cele.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ)
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJSE PLAKATE IN VABILA
.. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA
TISKANJE CASOPISOV, KNJIG,
BROSUR ITD.

.. STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

BLUZE,

spodnja krila, predpasniki, stezniki
najceneje pri:

A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uradnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Zidarje,

deset ali več

za notranja dela pod streho rabi
„Slograd“, Sp. Šiška.

Prodaja se že več let obstoječa
krojačnica v industrijskem kraju. Kupec bi lahko
obrt precej dalje izvrševal. Naslov pove uprava lista.

Razno perilo

za dame, gospode in deco
po najnižjih cenah pri

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Suhe gobe in kumna

kupuje

SEVER & KOMP., LJUBLJANA.
Wolfova ulica 12

Velike fotografije!

izvršuje najfineje po zmernih cenah.

Fotograf „PELIKAN“, Celje, zraven hotela Union.

povečane po vsaki
sliki, društvene
skupine, legitima-
cije za železničarje